

Infrastructuur en gebiedsontwikkeling: een acht voor de inzet en een zesje voor de uitwerking

Langzamerhand dringt de gebiedsgerichte benadering door in de wereld van infrastructuur. En omgekeerd. Maar het blijft een moeizaam traject. Ik geef drie voorbeelden. Het *Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport* (MIRT) is een serieuze poging om de financiële programmering van infra- en ruimtelijke investeringen te integreren. Maar ik beluister bij wethouders en gedeputeerden dat het overleg over regionale programma's ontaardt in een babbelbox waarbij telkens weer ongeveer dezelfde dikke notities worden geagendeerd. Deelnemers vragen zich af wat de meerwaarde is van al dat overleg, zeker nu de overheidsbudgetten zwaar onder bezuinigingsdruk staan.

Tweede voorbeeld. Bijna alle betrokkenen knuffelen het advies van de *Commissie Elverding* over de besluitvorming over de aanleg van nieuwe in-

frastructuur zowat dood. Het lijkt wel een nieuwe religie. Dat bleek ook bij het Tweede Kamerdebat over de Crisis- en Herstelwet. Elverding heeft met zijn analyses en adviezen de zaak inderdaad forse stappen vooruit geholpen. Zwak punt is de processtap om - na een brede maatschappelijke discussie - de *voorkeursvariant* helemaal vast te klikken. Voor redelijk eenvoudige projecten lukt dat, voor complexere opgaven vertelt een leerstuk van de gebiedsontwikkeling ons dat het plan bij verdere concretisering 'blijft bewegen'. Dat wegredeneren maakt de wereld ogenschijnlijk overzichtelijker, maar is onrealistisch.

Voor het laatste voorbeeld neem ik het Zuid-Hollandse *Stedenbaanconcept*, gestart in 2002. Dit programma wil intensieve ruimtelijke ontwikkeling rond (potentiële) stations combineren met metroachtig gebruik van het spoor. De inzet

op *transit-oriented development* kunnen wij voor Nederlandse begrippen kenschetsen als een inhoudelijk en procesmatig kunststukje. Alleen is men met dat ingewikkelde, interbestuurlijke gedoe vergeten marktpartijen er voldoende bij te betrekken. En dat blijkt nu een wezenlijk manco bij het realiseren van deelprojecten.

Conclusie van de drie voorbeelden: er is vooruitgang in de vervlechting van (het gebruik van) infra met gebiedsontwikkeling, zeker. De inzet is prima, maar, zoals zo vaak, dreigt het fout te gaan als de uitwerking, met zicht op de praktijk, in beeld komt.

Prof. mr. Friso de Zeeuw, directeur Nieuwe Markten Bouwfonds Ontwikkeling en praktijkhoogleraar Gebiedsontwikkeling aan de TU Delft